

**LIETUVOS LYGINAMOSIOS LITERATŪROS ASOCIACIJA,
LIETUVIŲ LITERATŪROS IR TAUTOSAKOS INSTITUTAS**

Tarptautinė mokslinė konferencija

**ATMINTIES GAIVINIMAS IR UŽMARŠTIES ĮVEIKA: LYGINAMIEJI ASPEKTAI
REVIVING MEMORY AND OVERCOMING OBLIVION: COMPARATIVE ASPECTS**

2022 m. lapkričio 10–11 d.,

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilnius

Paraiškų pateikimo terminas: 2022 m. birželio 30 d.

Kontaktinis el. paštas: info@lla.lt

Konferencijos mokestis: EUR 40 (iki 2022 m. liepos 31 d.) / EUR 55 (iki 2020 m. rugsėjo 30 d.), Lietuvos lyginamosios literatūros asociacijos nariams: EUR 20.

Konferencijos kalbos: lietuvių, anglų.

Konferencija vyks Lietuvių literatūros ir tautosakos institute (Antakalnio g. 6, LT-10308 Vilnius, Lietuva). Bus galimybė dalyvauti ir nuotoliniu būdu.

Plenariniai pranešėjai:

Krzysztof Czyżewski (Bolonijos universiteto profesorius, „Paribio fondo“ prezidentas, „Menų, kultūrų ir tautų paribių centro“ direktorius)

Zanda Gūtmane (Liepojos universiteto profesorė)

Neringa Klumbytė (Majamio universiteto Ohajuje docentė)

Aurimas Švedas (Vilniaus universiteto docentas, Lietuvos istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas komunikacijai ir ryšiams su užsieniu).

Atmintis – daugiasluoksnis praeities struktūravimo fenomenas, įvairias pavidalais pasireiškiantis ir individo gyvenime, ir atskirų grupių, kultūrų ar visos visuomenės

gyvensenoje. Individuali atmintis labiau siejama su autentiška asmens patirtimi, jo istorija ir subjektyvioju laiku, kolektyvinė – su bendruomene ir istoriniu laiku. Atminties kultūros procese dalyvauja ir užmarštis – dar sunkiau apčiuopiamas ir apibrėžiamas reiškinys, atminties tyrimuose tampantis vienu iš atraminių fenomenų. Svarbu ne tik ką ir kaip atsimername, bet ir ką, kaip bei kodėl užmirštame. Siūloma tyrinėti, kokiais būdais praeities ir patirties turiniai perteikiami kultūroje ir mene, palyginti skirtingų kultūrų atminties formas. Literatūra atsiskleidžia kaip itin parankus ir savitas individualiosios ir kolektyvinės atminties mediumas.

Nors kolektyvinės atminties tyrimai Europoje ir Baltijos šalyse intensyviai vykdomi jau nebe pirmą dešimtmetį, jie nėra praradę aktualumo ir šiandien. Tai rodo ir aktyvus visuomenės įsitraukimas į atminties kūrimą: nuolat atsinaujina „atminties karai“, ginčai dėl paminklų, viešųjų erdvių įprasminimo, atminties ar paveldo organizacijų veiklos, istoriniai literatūriniai kūriniai ir ekranizacijos neretai sulaukia kritikos ar skandalingų reakcijų. Vis labiau atsiveria privatūs ir slapti archyvai, populiarėja autobiografijos, leidžiama epistolika, ne taip seniai buvusi prieinama tik archyvų, muziejų darbuotojams. Keičiasi ne tik atminties samprata, bet ir jos vaidmuo. Ieškant dialogiškos atminties ir jungiančių kolektyvinės tapatybės formų, išskyla įvairių bendruomenių svarba, todėl svarbu akcentuoti atminčių ir tapatybių koreliacijas. Būtina analizuoti sąsajas tarp asmeninių ir kolektyvinių, visuomeninių, tautinių, nacionalinių ir regioninių, tarptautinių interesų. Skirtys ir įtampos dar stipriau ryškėja, peržengiant valstybės ar tuo labiau regiono ribas, todėl ypač laukiame pranešimų, kurie lygintų ir aktualizotų sąsajas ir prieštaras tarp atskirų šalių, regionų kultūros reiškinų ir literatūros kūrinių.

Atmintis įeina ne tik į literatūrologijos, bet ir filosofijos, istorijos, sociologijos, psichologijos, antropologijos, medijų ir kitų sričių laukus. Konferencijos organizatoriai, siūlydami atvirą erdvę diskusijoms ir idėjų mainams, kviečia įvairių sričių atstovus analizuoti atminties fenomeną iš skirtingų perspektyvų ir įsitikinti tarpdalykinės prieigos produktyvumu. Kviečiame aptarti kolektyvinės atminties tyrimų metodologijos niuansus, atminties kultūrą ir medijas, užmaršties sampratą ir jos raišką, atminties santykį su vieta, jos vaidmenį tapatybei, praeities naratyvų problematiką. Laukiame įvairaus pobūdžio 20 min. trukmės pranešimų: lyginamųjų analizių, atvejų analizių, teorinių, metodologinių prielaidų ir tyrimo praktikų pavyzdžių.

Siūlomos teminės gairės:

I: Atminties tyrimų metodologija ir tarpdalykiškumas

-Atminties ir mentalitetų tyrimų sąveikos

- Naujausi individualios ir kolektyvinės atminties tyrimų metodai
- Selektyvi ir (re)konstruojanti atmintis
- Atminties ir užmaršties santykis

II: Atminties topografija

- Vietos atmintis (filotopija)
- Urbanistinė ir agrarinė atmintis
- Kraštovaizdžio ir peizažo vaidmuo kūriniuose
- Atmintis kelionių literatūroje

III: Atminties/ užmaršties dialektika literatūroje ir mene

- Literatūros kanonas ir pamiršti tekstai, autoriai
- Atminties praradimo, atgavimo pasakojimai
- Užmaršties formos ir pavidalai
- Nostalgijos fenomenas
- Atmintis ir vaizduotė egodokumentuose

IV: Atminties mediumai ir kūrėjai

- Rašytojas kaip atminties (re)konstruotojas
- Literatūros ekranizacijos ir inscenizacijos kaip užmaršties įveika
- Literatūros archyvai ir paveldas: gerosios praktikos
- Kolektyvinė atmintis mokymo programose
- Literatūros atminties formos virtualioje erdvėje

V: Kolektyvinė atmintis ir tapatybė

- Atmintis ir kartų skirtumai
- Savęs ir *kito* atsiminimai
- Tautinių mažumų atmintis
- Socialinių grupių, subkultūrų atmintis
- Individualiosios ir kolektyvinės atminties sąveikos kūryboje

VI: Atmintis ir Baltijos šalių regioninis savitumas

- Baltijos regioninės atminties tyrimų problematika
- Baltijos šalių atminties bendruomenės
- Dominuojantys *baltų* ir *Baltijos* chronotopai

-Lietuvos ir Latvijos atmintis pasaulio literatūrose

VII: Atmintis ir karas:

- Karų atmintis ir atminties karai
- Tautinio atgimimo sąjūdžių kova dėl kolektyvinės atminties
- Atminties perkūrimas ir falsifikavimas
- Karo propagandos konstravimas
- Karo atmintis literatūroje ir egodokumentuose.

Lauksime 150–200 žodžių santraukų dvidešimties minučių pranešimams ir trumpos biografijos el. paštu info@lila.lt iki 2022 m. birželio 30 d. **Registruojantis prašome nurodyti, ar konferencijoje dalyvausite gyvai, ar nuotoliniu būdu.**

Straipsniai anglų k., parengti konferencijos pranešimų pagrindu ir atrinkti Mokslinio organizacinio komiteto, bus publikuojami recenzuojamame tęstiniame mokslo žurnale *Acta litteraria comparativa*.

Mokslinis komitetas

Dr. Gintarė Bernotienė

Doc. dr. Vigmantas Butkus

Prof. dr. Zanda Gūtmanė

Dr. Viktorija Jonkutė

Doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

Dr. Manfredas Žvirgždas

Organizacinis komitetas:

Dr. Dalia Cidzikaitė

Doc. dr. Žydronė Kolevinskienė

Prof. dr. Dalia Kuiziniene

Dr. Laura Laurušaitė